

سرمقاله

تاثیر بورس در اقتصاد کشور

دکتر محمدرضا حسینی علی‌آباد و دکتر ملیکا ملک‌آرا نویسنده و پژوهشگر

بازار بورس و اوراق بهادار، یکی از مهمترین مواردی است که ذهن تمام افراد را به خود درگیر کرده است و با توجه به نقدینگی و منابع مالی موجود در آن می‌توان به عنوان یکی از مهمترین و تاثیرگذارترین موارد بر سیستم اقتصادی کشورها نام برد. سیستم اقتصادی هر کشور، یکی از مهمترین مسائلی است که اهمیت بسیار زیادی در شرایط اجتماعی و رفاهی هر کشور دارد و برای حل بسیاری از مشکلات نظیر فقر، بیکاری، افزایش سن ازدواج، کاهش فرزندآوری و هزاران مشکل رفاهی دیگر باید روند رشد اقتصادی در کشور آغاز و روز به روز اقتصاد کشور پرونق‌تر و قوی‌تر از قبل شود. یکی از مهمترین عوامل برای افزایش رشد اقتصادی هر کشور، حمایت از کارآفرینان است که می‌توانند با اشتغال‌زایی و حل مشکل بیکاری به صورت مستقیم و غیرمستقیم مشکل بیکاری و فقر هزاران نفر را حل کنند و با رونق کار خود باعث ایجاد رشد اقتصادی در کشور شوند. در صورتی که اگر رونق بازار بورس و اوراق بهادار باعث رونق اقتصادی شود این امر می‌تواند باعث ایجاد کارآفرینی و اشتغال شود که نتیجه آن حل بسیاری از مشکلات اساسی خواهد بود. پس به عبارتی می‌توان گفت که بورس و اوراق بهادار علاوه بر تاثیر مستقیم بر اقتصاد باعث حل بسیاری از مشکلات خواهد بود.

یکی از مهمترین تاثیرات بورس و اوراق بهادار، این است که این بازار می‌تواند پس‌اندازهای جزئی و راکد سرمایه‌گذاران خرد را جمع‌آوری کرده و از آنها در مواردی مانند تولید، سرمایه‌گذاری در سطوح مختلف و… استفاده نمود. در حال حاضر بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی نیز برای رشد خود نیاز به منابع مالی دارند. از طریق گسترش بازار سرمایه در کشور می‌توان زمینه رشد و توسعه شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی را فراهم کرد. از دیگر مزایای بورس برای اقتصاد می‌توان به بکارگیری پس‌اندازهای راکد در امر تولید و تامین مالی دولت و موسسات اشاره کرد تا به این ترتیب بتوانند شکوفایی اقتصادی را به وجود آورند. تاثیر دیگر بورس و اوراق بهادار می‌تواند به این شکل باشد که میزان شاخص بورس و سوددهی سهام شرکت‌ها در بورس می‌تواند با میزان سرمایه‌گذاری افراد در کسب و کارهای دیگر رابطه داشته باشد و توصیه می‌شود پژوهشگران تحقیقات لازم را در این فرضیه انجام داده و نتایج حاصله را در قالب مقالات و پایان‌نامه‌ها جهت استفاده عموم قرار دهند. در این فرض در صورتی که این فرضیه صحیح باشد، تغییرات شاخص بازار بورس و اوراق بهادار می‌تواند مستقیماً در میزان سرمایه‌گذاری در صنایع و سایر کسب و کارها تاثیرگذار باشد که نتیجه آن هم علاوه بر تاثیراتی که در چرخه اقتصاد دارد، می‌تواند در زیرمجموعه‌ها و متغیرهای اساسی تعیین‌کننده اقتصاد کشور مانند نرخ تورم، نرخ بیکاری، رشد نقدینگی، فعالیت‌های اعتباری و… نیز تاثیرگذار باشد که عملاً نتایج آن در بلندمدت برای تمام افراد ملموس خواهد بود.

رشد و توسعه اقتصادی نیازمند سرمایه‌گذاری‌های کلان است. پس به بیان دیگر می‌توان گفت که بورس و اوراق بهادار علاوه بر تاثیر مستقیم بر وضعیت اقتصادی بر سایر موارد مهم نیز تاثیر خواهد گذاشت که به صورت علمی اگر وارد جزئیات شویم درمی‌یابیم که اوراق بهادار می‌تواند هم بر اقتصاد خرد کشور و هم اقتصاد کلان کشور در سطوح مختلف تاثیرگذار باشد. از دیگر مزایای بورس یا بازار سرمایه از دید اقتصاد کلان می‌توان به کنترل حجم پول، میزان نقدینگی و تورم از طریق انتشار سهام و اوراق مشارکت اشاره کرد. برای نمونه هنگامی که میزان نقدینگی در کشور افزایش یابد، دولت می‌تواند با فروش سهام و انتشار اوراق مشارکت، نقدینگی زیاد موجود در جامعه را جمع‌آوری کند. به این ترتیب می‌توان از تورم بیشتر در کشور جلوگیری کرد.

یکی از مهمترین اهداف هر فرد در سرمایه‌گذاری، کسب درآمد و سود است. سرمایه‌گذاری در بورس اگر به‌صورت صحیح و آگاهانه باشد، می‌تواند از طریق دریافت سود نقدی یا DPS و افزایش قیمت سهام کسب درآمد کند که این امر باعث تشویق سرمایه‌گذاری بیشتر در بورس و اوراق بهادار خواهد بود که حتماً تاثیرات مثبت خواهد داشت. البته نباید نادیده گرفت که این ارتباط بین بورس و سرمایه‌گذاری در صنایع وجود داشته باشد. این رابطه باعث ایجاد امتیازاتی برای افرادی که می‌خواهند شرایط بازار و اقتصاد را دستکاری نمایند فراهم می‌شود. به عنوان مثال، برای کنترل شرایط به صورتی که تمایل دارند از انواع روش‌های بازیگری و بازارگردانی در بورس استفاده می‌کنند تا شرایط را به سمتی که تمایل دارند هدایت نمایند که این موارد نیز باید در نظر گرفته شود.

اما از دیگر مواردی که باید به آن توجه شود، ریسک‌های موجود در بورس و اوراق بهادار است که این ریسک‌ها موجب ایجاد شرایط خاصی و تاثیرات فراوان در اقتصاد خواهند شد. علاوه بر تمامی این موارد، بورس برای سرمایه‌گذاران مزیت‌هایی به همراه دارد که از جمله آنها می‌توان به راحتی و سهولت انتقال انواع سهام، امکان سرمایه‌گذاری بلندمدت در مکان‌های قابل سرمایه‌گذاری، ایجاد بازارهای دائمی و خرید و فروش انواع سهام را نام برد. همچنین افراد معمولی دارای سرمایه اندک نیز باید مزیت‌های بورس و سرمایه‌گذاری در آن را بررسی نموده و با توجه به سودآوری‌شان برای سرمایه‌گذاری بلندمدت یا کوتاه‌مدت تصمیم بگیرند، اما نکته بسیار مهم و کاربردی اینجاست که علی رقم اینکه تاثیرات بازار بورس و اوراق بهادار در اقتصاد بسیار واضح و مبرهن است ولی باید این را بدانیم که به هیچ عنوان نباید بدون آمادگی و آموزش وارد عرصه بورس شویم. با توجه به ریسک بالای این بازار توصیه می‌شود که حتماً قبل از ورود به این عرصه از افراد خبره و متخصص کمک گرفته و سپس پس از دریافت آموزش‌های لازم به صورت مرحله‌ای وارد این عرصه شوند و پس از کسب تجربه‌های لازم، سرمایه‌گذاری خود را به صورت پله‌ای انجام دهند تا از ضررهای فراوان که به احتمال زیاد در انتظار افراد ناآگاه و تازه‌وارد است، جلوگیری شود.

بازگشت سرمایه به بازار سهام

هزار و ۵۱۷ واحد (معادل ۲٫۳۹ درصد) افزایش نسبت به روز کاری قبل به سطح یک میلیون و ۹۹۳ هزار و ۱۱۱ واحد رسید. شاخص کل هم‌وزن نیز با افزایش ۱۷ هزار و ۶۳ واحدی (معادل ۲٫۵۵ درصد) در رقم ۶۸۴ هزار و ۹۰۲ واحدی ایستاد. شاخص کل فرابورس هم با رشد ۵۷۳ واحدی به رقم ۲۵ هزار و ۵۴۱ واحد رسید. همچنین شاخص هم‌وزن فرابورس نیز با افزایش ۳ هزار و ۸۵۸ واحد به سطح ۱۲۳ هزار و ۹۰۴ واحد رسید. خالص تغییر مالکیت حقوقی به حقیقی بازار سهام پس از هفت روز کاری بالاخره مثبت شد و ۴۶۷ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار وارد شد. نماد سینا بیشترین ورود پول را داشت که ارزش آن ۵۰ میلیارد تومان بود. نمادهای فولاد، شتران، شستا و خساپا نیز در مراتب بعدی ایستادند. بیشترین خروج پول حقیقی هم به نمادهای گشان، خودرو و شبریز رسید.

نمادهای فولاد، فملی و شسپنا نمادهای سبزپوش بورس بودند که بیشترین اثر را در رشد شاخص کل داشتند. افق، سحزر و پاکشو نیز از نمادهای قرمز بودند که اثر منفی بر شاخص داشتند. در فرابورس نیز نمادهای آریا، وسپهر و بیاس بیشترین اثر افزایشی و نمادهای تماوند، مارون و غمابه بیشترین اثر کاهشی را بر شاخص کل داشتند. در بین نمادهای پرتراکتش بورس، نماد سسلفها بیشترین تراکتش را داشت و شستا و شسپنا در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در فرابورس نیز بمولد، فن‌افزار و نیان بیشترین تراکتش را داشتند.

ارزش معاملات کل بازار سهام به ۱۵ هزار و ۹۲۰ میلیارد تومان رسید. ارزش معاملات اوراق بدهی در بازار ثانویه ۶ هزار و ۵۰۴ میلیارد تومان بود که ۴۱ درصد از ارزش کل معاملات بازار را در این روز شامل می‌شود. ارزش معاملات خرد نیز با افزایش ۵۷ درصدی به نسبت روز معاملات قبل به رقم ۵ هزار و ۷۷۵ میلیارد تومان رسید. در معاملات روز گذشته، ۲۲۰ نماد صف خرید داشتند و ۵۹ نماد با صف فروش مواجه شدند. مجموع ارزش صف‌های خرید با رشد ۱۲۷ درصدی نسبت به روز کاری قبل به ۴۰۶ میلیارد تومان افزایش یافت و مجموع ارزش صف‌های فروش نیز با کاهش ۲۸ درصدی به ۲۷۳ میلیارد تومان رسید.

روز خوب بازار در آغاز شهریور

شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران پس از چندین هفته روند خنثی و فرسایشی در اولین هفته رسمی و کاری شهریورماه خوش درخشید

وزیر صنعت، معدن و تجارت:

خودروسازها ملزم به اجرای تعهدات خود برای تحویل خودروها هستند

یک بخشنامه جامع در حال صدور در این دستورالعمل‌ها جمیع و کار برای معدن کاران ساده شود.
علی‌آبادی همچنین در ادامه صحبت‌هایش از احیای ۷۰ معدن راکد خبر داد و گفت: ۲۱ بسته معدنی شامل محدوده‌های کوچکی که قبلاً به آن علاقه نشان نمی‌دادند، تجعیع و اقتصادی شدند و برای واگذاری آماده شده‌اند. همچنین بزرگ‌ترین پایگاه امداد و نجات کشور در طیس آماده راه‌اندازی است که هدف آن در واقع امداد و نجات برای معدن‌کاران است. ولی می‌تواند به کشور خدمات دیگری هم بدهد.
به گفته وی، در بحث اکتشاف، زمین‌شناسی اکتشافات کردستان، جنوب خراسان رضوی، قم، مرکزی، اصفهان و آذربایجان غربی در دست اقدام است که احتمالاً تا پایان امسال این اکتشافات تمام می‌شود.

این مقام مسئول در وزارت صمت درباره موضوع انتقال آب نیز گفت: انتقال آب از خلیج فارس، یعنی شیرین‌سازی آب از خلیج فارس و انتقال آن به سیستان و بلوچستان و تامین تمام شهرهای بین مسیر و معدن و صنایع بین راه و بعد رسیدن آن به زاهدان، تامین آب شرب زاهدان و بعد تامین صنایع زاهدان و از آنجا رفتن به زابل و تامین شرب و صنعت آنجا و از آنجا به خراسان جنوبی و از خراسان جنوبی به خراسان رضوی تا پایان سال ۱۴۰۴ خیلی کار سنگینی است. به گفته وی، در حال حاضر این کار شروع شده و اگر خدا بخواهد شاید اواخر امسال بتوانیم این آب را به دو استان کرمان و یزد برسانیم. همچنین در حال حاضر ۳۰۰۰ مگاوات نیروگاه در دست احداث است، اما برنامه‌ریزی برای ۱۰ هزار مگاوات انجام شده که نگرانی تامین برق کارخانه‌ها نیز برطرف شود.

علی‌آبادی همچنین در پاسخ به اینکه آیا توسعه سامانه شفافیت فروشگاه متوقف شده، این موضوع را رد کرد و گفت: مشکلی در پرداخت به پیمانکاران بود که برطرف شد. البته برای برخی هنوز مانده، ولی بیشترشان انجام شد. این موضوع بحث خیلی مهمی است و با توجه به پرداخت یارانه به مردم، داشتن سامانه یکپارچه که همه به هم متصل باشند و امکان کنترل جامع را فراهم کند یک ضرورت هست. نواقعی در این بخش وجود دارد که تیم خاصی را برای این کار مامور کرده‌ایم. به گفته وزیر صنعت، معدن و تجارت، الان سامانه‌ها فعال هستند. اتصال سامانه‌ها به همدیگر و بعد اطمینان از اینکه این عملکردها حلقه‌های قاطع و قابل اعتمادی را به وجود می‌آورند، در حال کنترل است.

فرصت امروز: شاخص کل بورس تهران در دومین روز معاملاتی شهریورماه نیز سبزپوش شد و با رشد بیش از ۲ درصدی به مرز ۲ میلیون واحدی نزدیک‌تر شد. روند خروج پول حقیقی نیز پس از هفت روز کاری متوقف شد و ۴۶۷ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار سهام وارد شد. در معاملات روز شنبه، شاخص کل بورس با ۴۶ هزار و ۵۱۷ واحد معادل ۲٫۳۹ درصد افزایش به سطح یک میلیون و ۹۹۳ هزار واحد رسید. شاخص کل با معیار هم‌وزن نیز پس از مدت‌ها نسبت به شاخص کل عملکرد بهتری را به ثبت رساند و با رشد ۱۷ هزار و ۶۳ واحدی معادل ۲٫۵۵ درصد در تراز ۶۸۴ هزار و ۹۰۲ واحد ایستاد. در آن سوی بازار نیز شاخص کل فرابورس با ۵۷۳ واحد افزایش به رقم ۲۵ هزار و ۵۴۱ واحد رسید. همانطور که اشاره شد، خالص تغییر مالکیت حقوقی به حقیقی بازار سهام پس از هفت روز معاملاتی مثبت شد و ۴۶۷ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار سهام وارد شد.

هرچند شاخص کل بورس تهران پس از چندین هفته روند خنثی و فرسایشی، در اولین هفته رسمی شهریورماه خوش درخشید و با رشد بیش از ۴۷ هزار واحدی به کار خود پایان داد، اما همچنان اعداد و ارقام شاخص در محدوده‌های کمتر از ۲ میلیون واحدی قرار دارد. بازار دیروز توانست یکبار دیگر از کانال ۶ هزار همتی خارج شود و به محدوده ۷ هزار همتی برای ارزش بازاری قدم بگذارد. ارزش معاملات نیز در محدوده ۶ هزار میلیارد تومانی ایستاد که این رقم همچنان برای رشد‌های بعدی، رقمی کم محسوب می‌شود. ارزش معاملات در روزهای نخست سال ۱۴۰۲ بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان بود، اما در حال حاضر این رقم در حالی ۶ هزار میلیارد تومانی رقم می‌خورد که این موضوع ترس سهامداران از وضعیت آینده را نشان می‌دهد؛ ترسی که به عنوان بودجه‌نویسی دولتی برای ماه‌های آینده یا به عبارت بهتر، برای هفته‌های آینده در نظر گرفته می‌شود، اما چیزی که روز گذشته نشان داد، نوید رشد بازار حداقل از منظر تکنیکالی بود.

شاخص کل ۲ درصد قد کشید

بازار سهام، اولین هفته معاملاتی شهریورماه را با رشد آغاز کرد و شاخص کل بورس با رشد ۴۶ هزار واحدی به مرز ۲ میلیون واحدی نزدیک‌تر شد. در جریان معاملات روز شنبه ۴ شهریورماه، شاخص کل بورس تهران را ۴۶

^[1] شاخص کل هم‌وزن نیز با افزایش ۱۷ هزار و ۶۳ واحدی (معادل ۲٫۵۵ درصد) در رقم ۶۸۴ هزار و ۹۰۲ واحدی ایستاد

^[2] شاخص کل فرابورس هم با رشد ۵۷۳ واحدی به رقم ۲۵ هزار و ۵۴۱ واحد رسید

